

2013-3. Tilbagebetaling af for meget udbetalt løn

En pædagog uden erhvervserfaring fik i næsten et år ved en fejl udbetalt tillæg for henholdsvis 6 og 10 års erfaring. Pædagogen opdagede selv fejlen og kontaktede sin arbejdsgiver herom. Arbejdsgiveren stoppede udbetalingen af løntillægget for fremtiden og krævede samtidig det fejludbetalte beløb på godt 20.000 kr. tilbagebetalt. Pædagogens fagforening klagede på vegne af pædagogen til ombudsmanden over tilbagebetalingskravet.

Ombudsmanden fandt ikke grundlag for at kritisere arbejdsgiverens konkrete beslutning om at kræve beløbet tilbagebetalt. Ombudsmanden lagde i den forbindelse vægt på, at han ikke kunne kritisere sagsoplysningen, herunder at arbejdsgiveren ikke havde anset beslutningen om at kræve tilbagebetaling for at være en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

(Sag nr. 12/00565)

En pædagog, A, ansat ved en institution i X Kommune fik udbetalt for meget i løn. Pædagogens fagforening, B, klagede til mig, da kommunen rejste et tilbagebetalingskrav mod A.

Ombudsmandens udtalelse

”...

1. Tilbagebetalingskravet

Spørgsmålet om, hvorvidt (X) Kommune kan rejse et tilbagebetalingskrav mod (A), er ikke reguleret i lovgivningen. Praksis på området er således som udgangspunkt baseret på obligationsrettens almindelige uskrevne grundsætning om tilbagesøgning (*condictio indebiti*).

Efter grundsætningen om *condictio indebiti* kan den, der ved en fejl har betalt en ydelse, som den pågældende ikke var forpligtet til at betale, efter omstændighederne kræve ydelsen tilbagebetalt. Vurderingen af, om beløbet kan kræves tilbagebetalt, afhænger bl.a. af, om modtageren af ydelsen har været i ond tro.

Se nærmere om tilbagesøgning generelt i Bo von Eyben, Peter Mortensen og Ivan Sørensen, Lærebog i obligationsret II – Personskifte i skyldforhold. Fordringers ophør. Hæftelsesformer, 3. udgave (2008), s. 135 ff., og Bernhard Gomard, Obligationsret 3. del, 2. udgave (2009), ved Torsten Iversen, s. 190 ff.

Moderniseringsstyrelsens Personaleadministrative Vejledning (PAV), kapitel 36, indeholder en gennemgang af retspraksis og Finansministeriets vejledende udtalelser om tilbagesøgning af løn og pension mv. i forhold til offentligt ansatte. I PAV, kapitel 36, pkt. 2.2, er de tilfælde, hvor der typisk kan rejses et tilbagebetalingskrav, beskrevet således:

’36.2.2. Tilfælde, hvor der kan kræves tilbagebetaling

Der er nedenfor nævnt en række tilfælde, hvor der efter praksis typisk kan kræves tilbagebetaling.

36.2.2.1. Direkte viden

Der kan altid kræves tilbagebetaling, hvis det direkte kan bevises, at modtageren vidste, at der blev udbetalt for meget i løn, pension mv.

36.2.2.2. Fejlagtige oplysninger

Der kan også kræves tilbagebetaling, hvis fejlen skyldes, at modtageren bevidst har afgivet fejlagtige oplysninger.

36.2.2.3. Forbehold

Der kan ligeledes kræves tilbagebetaling, hvis ansættelsesmyndigheden har taget et konkret forbehold herfor.

Der kan fx tages forbehold for Finansministeriets godkendelse. Hvis der opstår mistanke om, at der udbetales for meget, og spørgsmålet ikke straks kan afklares, kan der ligeledes tages forbehold herfor, således at der i hvert fald kan kræves tilbagebetaling for tiden herefter.

Det er dog en betingelse for at kræve tilbagebetaling i disse tilfælde, at den usikkerhed, der er årsag til forbeholdet, afklares inden for en rimelig tid, således at modtageren ikke får indtryk af, at forholdet er bragt i orden, og at udbetalingen er korrekt.

Generelle forbehold, dvs. forbehold, der fast tages ved udbetaling af løn mv., kan derimod næppe tillægges betydning for, om der kan kræves tilbagebetaling.

36.2.2.4. Reklamation

I øvrigt kan der kræves tilbagebetaling, hvis fejlen opdages umiddelbart efter udbetalingen, og modtageren bliver gjort opmærksom på forholdet, før den pågældende reelt har kunnet nå at disponere over det modtagne.

36.2.2.5. Forudbetalt løn

I tilfælde hvor lønnen udbetales forud, kan der kræves tilbagebetaling, hvis lønmodtageren i månedens løb afholder ikke optjent ferie, holder tjenestefrihed uden løn e.l. Det er vigtigt, at efterreguleringen finder sted snarest, således at modtageren ikke får det indtryk, at der kulancemæssigt er ydet frihed med løn.

Når en tjenestemand dør eller afskediges uansøgt inden udgangen af den måned, for hvilken der er forudbetalt løn, ventepenge/rådighedsløn eller pension, kan der dog ikke kræves tilbagebetaling, heller ikke selv om betaling er sket før forfaldsdag, og dødsfaldet eller afskedigelsen finder sted i tidsrummet mellem udbetalingen og forfaldsdag. Hvis der skal udbetales efterindtægt, udlignes den for meget udbetalte løn/pension i kravet på efterindtægt, jf. LPL § 31, Bilag 32.5.1.

36.2.2.6. Den ansatte burde have indset fejlen

Endelig kan der kræves tilbagebetaling, hvis modtageren burde have indset fejlen.

Kravene til den udviste uagtsomhed skærpes, hvis tilbagebetalingskravet først fremsættes længere tid efter, at fejludbetalingen er sket.

Det beror på en konkret vurdering, om den ansatte burde have indset fejlen. Der vil typisk være tale om en afvejning af de nedenfor nævnte momenter:

a. Karakteren af den regel, som udbetalingen er sket efter.

Det har betydning, om der er tale om en enkel eller om en kompliceret regel, herunder en regel, som hjemler en ydelse, der ikke umiddelbart kan kontrolleres.

Det tillægges ligeledes betydning, om reglen kan siges at være alment kendt, eller om den snarere må karakteriseres som en lønteknisk detalje.

Ukendskab til komplicerede regler eller regler, der ikke kan anses for alment kendte, er i vidt omfang anset for undskyldeligt, mens det forhold, at der er tale om en enkel, alment kendt regel, taler for at kræve tilbagebetaling.

Skyldes fejludbetalingen, at myndigheden har misforstået reglerne, kan det dog vanskeligt hævdes, at modtageren burde have vidst bedre.

b. Beløbets størrelse er både i domspraksis og i Finansministeriets praksis tillagt betydning ved afvejningen af, om modtageren burde have indset fejlen.

Det forudsættes således, at den ansatte kender størrelsen af sin løn nogenlunde, og at et væsentligt større udbetalt beløb derfor må virke alarmerende. I retspraksis er det fx anset for groft uagtsomt for 4 overtimer at modtage et beløb, der oversteg halvdelen af lønnen i den ordinære stilling, og i et andet tilfælde at modtage fuld løn for halvtidsbeskæftigelse.

Det er dog vanskeligt at angive præcist, hvor stor den procentuelle fejludbetaling skal være, for at den ansatte burde have indset forholdet, idet også beløbets absolutte størrelse må tillægges betydning. Man kan således i højere grad kræve, at modtageren bliver opmærksom på, at der er sket en fejl, hvis der fx udbetales 100 pct. for meget i egentlig løn, end hvis et mindre tillæg udbetales med det dobbelte beløb. Efter Finansministeriets praksis er der fx ikke krævet tilbagebetaling i tilfælde, hvor der er anvendt forkert stedtillægssats, idet der er tale om små beløb.

Hvis modtageren af andre grunde burde være blevet opmærksom på fejlen, kan der dog kræves tilbagebetaling af selv mindre beløb. Det kan fx være tilfældet, hvis det meget klart fremgår af lønsedlerne, at der udbetales et beløb, som den pågældende stillingskategori helt åbenbart ikke har krav på, fx trucktillæg til en fuldmægtig i centraladministrationen.

c. Det er ligeledes i Finansministeriets praksis tillagt betydning, om lønsedlerne var klare og overskuelige.

Der er således krævet tilbagebetaling i tilfælde, hvor det klart fremgik af lønsedlerne, at der var sket en fejl, fx i et tilfælde, hvor det af en teknikumingeniørs lønseddel udtrykkeligt (dvs. ikke kun i kode) fremgik, at der blev anvist 'civilingeniørløn' (teknikumingeniører og civilingeniører havde på daværende tidspunkt forskellige lønskalaer).

Det er dog ikke alle klare meddelelser på lønsedlen, der har udløst tilbagebetalingspligt. Fx er det blevet anset for undskyldeligt at overse en for høj lønindplacering, selv om den i og for sig fremgik klart af lønsedlen.

Som eksempel på, at lønsedlernes overskuelighed tillægges betydning, kan nævnes, at det er anset for mere uagtsomt at overse en fejludbetaling, hvis der kun anvistes én løndel, end hvis der anvistes flere forskellige løndele, og at det er blevet anset for undskyldeligt at overse fejl i tilfælde, hvor der var sket en række fejlansvisninger og deraf følgende efterreguleringer, der gjorde det meget vanskeligt for modtageren at kontrollere det udbetalte beløb.

d. Også tidspunktet for fejlens opståen er tillagt betydning. Det er fx i højere grad anset for uagtsomt at overse fejl, der opstod ganske umotiveret, end at overse fejl, der opstod på tidspunkter, hvor der alligevel skulle være sket lønændring, eller at der fortsat blev udbetalt et tillæg, der var knyttet til den hidtidige stilling.

Det er også anset for en undskyldende omstændighed, hvis fejludbetalingen skete i forbindelse med en efterregulering af lønnen.

e. Det kan i øvrigt nævnes, at der både i domspraksis og i Finansministeriets praksis er lagt afgørende vægt på, om modtageren har haft ansvar for og/eller særlig indsigt i forholdene. Hvor det har været tilfældet, er der således krævet tilbagebetaling, selv om reglens karakter, beløbets størrelse og forholdene i øvrigt ikke i sig selv talte for det.

Der har desuden været en tendens til at tillægge det betydning, om indkomstmotageren på grund af sin stilling eller uddannelse i særlig grad var forpligtet til eller havde forudsætninger for at udvise agtpåivenhed.

f. Endelig er der i særdeles høj grad lagt vægt på, om ansættelsesmyndigheden havde orienteret korrekt og fyldestgørende om den fremtidige løn mv.

En utvetydig og fyldestgørende orientering om indkomstforholdene er således et udmærket supplement til de kontrolforanstaltninger, der i øvrigt er foreskrevet for lønanvisningen, fordi den i vidt omfang gør det muligt at kræve tilbagebetaling. ’

Tilbagesøgning og praksis i relation til fejludbetalt løn er også omtalt i Kaj Larsen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 174 f. Her sammenfattes rets- og ombudsmandspraksis sådan, at der alene kan kræves tilbagebetaling af for meget udbetalt løn i de tilfælde, hvor den ansatte vidste eller på grund af grov uagtsomhed var uvidende om, at der blev udbetalt for meget i løn.

Ugeskrift for Retsvæsen for 2006, s. 2904 ff., handler om en speciallærer, som havde fået udbetalt knapt 100.000 kr. for meget i løn over en periode i forbindelse med, at hun var overgået til en ny lønform og samtidig fik forskellige tillæg. Kvinden havde også fået udbetalt nogle efterreguleringsbeløb, som ikke var nærmere specificeret på lønsedlen. Vestre Landsret fandt, at kvinden ikke burde have indset, at der var sket fejl ved beregningerne af hendes løn. Kvinden skulle derfor ikke betale den for meget udbetalte løn tilbage.

I Ugeskrift for Retsvæsen for 2009, s. 1663 ff., er der gengivet en dom fra Vestre Landsret om tilbagebetaling af for meget udbetalt tjenestemandspension til en pensioneret skolelærer. Økonomistyrelsen havde ved en fejl udbetalt et engangsbeløb på i alt 426.925 kr. Ved Vestre Landsrets dom fik Økonomistyrelsen medhold i, at det fejludbetalte beløb kunne kræves tilbagebetalt. Retten lagde særligt vægt på beløbets størrelse. Det fejludbetalte pensionsbeløb svarede til en månedlig pension, der var større end det beløb, som skolelæreren havde fået udbetalt i løn under ansættelsen. Retten lagde også vægt på, at Økonomistyrelsen havde gjort den pensionerede skolelærer opmærksom på fejlen allerede en måned efter fejludbetalingen.

Til yderligere illustration af nyere retspraksis har (B) indsendt en kopi af en utrykt dom af 14. juni 2011 fra Retten i Glostrup. Sagen drejede sig om en ansat i Ballerup Kommune, der i en periode på syv måneder ved en fejl havde fået udbetalt et løntillæg på 4.000 kr. om måneden. Retten i Glostrup gav den ansatte medhold i, at Ballerup Kommune ikke kunne kræve beløbet tilbagebetalt. Retten lagde vægt på den ansattes forklaring om, at vedkommende havde været i god tro om fejlen. Retten lagde også vægt på lønsedlens mange bestanddele (der var ni løndele/tillæg på lønsedlen, hvoraf fejlen kun vedrørte det ene til-

læg). Endelig lagde retten vægt på, at der samtidig med fejludbetalingen var sket organisatoriske og ansættelsesmæssige ændringer, der havde berørt den ansatte.

I (A)'s sag har (X) Kommune konkret vurderet, at der var grundlag for tilbagesøgning af det fejludbetalte beløb. Jeg har forstået, at kommunen ved denne vurdering bl.a. har lagt vægt på, at (A) selv opdagede fejlen, at (A) – med sin korte anciennitet – ikke havde ret til at oppebære tillæg for henholdsvis 6 og 10 års erfaring, og at han heller ikke kunne have haft en forventning om at kunne oppebære sådanne tillæg. Kommunen har i den forbindelse henvist til, at det fremgik af lønsedlerne (bagsiden), hvordan (A)'s løn var sammensat.

Som det fremgår ovenfor, bygger det på en konkret vurdering, om der med rette kan fremsættes et tilbagebetalingskrav over for (A). Den juridiske holdbarhed af det fremsatte tilbagebetalingskrav forudsætter imidlertid tillige, at kommunen har overholdt eventuelle relevante sagsbehandlingsregler – herunder reglerne i forvaltningsloven i det omfang, der er tale om en afgørelse i lovens forstand. Jeg har i den forbindelse undersøgt spørgsmålet om kommunens sagsoplysning (pkt. 2 nedenfor) samt spørgsmålet om, hvorvidt det fremsatte tilbagebetalingskrav er en afgørelse i forvaltningslovens forstand (pkt. 3 nedenfor).

2. Sagsoplysningen

Som det fremgår af pkt. 1, afhænger det af en konkret vurdering af sagens omstændigheder, om der kan rejses et tilbagebetalingskrav. Hvilke omstændigheder/retlige kriterier, der efter retspraksis skal indgå i denne vurdering, er bl.a. beskrevet i PAV, kap 36.

Det er selvsagt en forudsætning for, at myndighederne kan foretage en konkret vurdering af de relevante omstændigheder i sagen, at myndighederne har sørget for at oplyse den konkrete sag. Jeg går i den forbindelse ud fra, at (X) Kommune er enig med mig i, at kommunen er forpligtet til at iagttage det almindelige forvaltningsretlige undersøgelsesprincip, jf. om dette princip nærmere Jens Garde, Carl Aage Nørgaard og Karsten Revsbech, *Forvaltningsret – Sagsbehandling*, 6. udgave (2007), s. 161 f., og Kaj Larsen m.fl., *Forvaltningsret*, 2. udgave (2002), s. 447 ff.

Undersøgelsesprincippet gælder således ikke kun i sager, hvor myndigheden skal træffe afgørelse, jf. bl.a. Vestre Landsrets dom gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen* 1983, s. 1096 ff., hvor en kommune ifaldt erstatningsansvar for ikke at have oplyst sagen, før kommunen vejledte en familie. Undersøgelsesprincippet er også omtalt af Kaj Larsen i *Festskrift til Hans Gammeltoft-Hansen* (2004), s. 403 f. ('Forvaltningsmyndigheders erstatningskrav mod private – hvad gælder om sagsbehandlingen?').

En iagttagelse af undersøgelsesprincippet i sager om tilbagesøgning af løn vil normalt indebære, at myndigheden inddrager den ansatte i sagsoplysningen. Myndigheden skal f.eks. sørge for at få oplyst, om den ansatte har været – eller burde have været – i ond tro om fejludbetalingen. Dette kan naturligt undersøges ved bl.a. at spørge til den ansattes kendskab til fejlen. Undersøgelsesprincippet vil således normalt indebære en inddragelse af parten, også selv om der ikke formelt set måtte stilles krav om partshøring (jf. nedenfor pkt. 3).

Jeg har noteret mig, at (X) Kommune i brev af 29. august 2012 har oplyst, at kommunen i sager om tilbagesøgning af løn har en fast procedure med mundtlig og skriftlig dialog mellem medarbejderen og lønkonsulenten om beløbets størrelse og om muligheden for at indgå en aftale om tilbagebetaling. Det er ikke klart for mig, om kommunen også bruger denne faste procedure til indledningsvist at få oplyst de relevante omstændigheder til brug for vurderingen af, om der overhovedet er grundlag for at rejse et tilbagesøgningskrav.

I den konkrete sag har jeg imidlertid forstået, at der har været kontakt mellem kommunen og (A) om fejlen, idet det var (A) selv, der opdagede fejlen og kontaktede kommunen herom. De nærmere omstændigheder om, hvordan (A) opdagede fejlen, hvad han dernæst oplyste til kommunen, og om han blev inddraget yderligere i sagsoplysningen, fremgår ikke af sagen.

Jeg har endvidere forstået, at kommunen har fremskaffet oplysninger om (A)'s lønsedlers udvisende, og at kommunen har tillagt lønsedlernes oplysninger afgørende betydning for vurderingen af tilbagesøgningskravet. Kommunen har således vurderet, at (A) på baggrund af lønsedlernes oplysninger (på et tidligere tidspunkt) burde have indset, at der var tale om en fejl, når han fik udbetalt tillæg for 6 og 10 års erfaring.

Det fremgik i den forbindelse af lønsedlerne, hvordan (A)'s løn var sammensat, herunder at de to tillæg vedrørte henholdsvis '6 og 10 års erfaring'. Det skal bemærkes, at (A) ikke havde nogen erfaring, da han blev ansat i kommunen i 2008, og at hans erfaringsdato – ansættelsesdato – fremgik af lønsedlerne også på tidspunktet for fejlen i 2009.

På den baggrund mener jeg ikke, at jeg har grundlag for at kritisere kommunens sagsoplysning. Jeg har i øvrigt noteret mig, at (A)'s lønseddel var mere overskuelig end den lønseddel, som er omtalt i den af (B) indsendte dom fra Retten i Glostrup. I dommen fra Retten i Glostrup var der tale om en lønseddel med ni lønde. I (A)'s sag er der til sammenligning kun fire-fem lønde på lønsedlen. Hertil kommer, at der i (A)'s tilfælde ikke samtidig med fejlen var sket organisatoriske eller ansættelsesmæssige ændringer, der berørte (A).

3. Er en beslutning om tilbagesøgning en afgørelse i forvaltningslovens forstand?

(X) Kommune har lagt til grund, at beslutningen om tilbagesøgning ikke kan anses for en afgørelse i henhold til forvaltningslovens § 2, stk. 1. Kommunen har derfor ikke anset sig for forpligtet til at anvende forvaltningslovens sagsbehandlingsregler om bl.a. partshøring og begrundelse.

Forvaltningslovens § 2, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

'§ 2. Loven gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Bestemmelserne i kapitel 2 om inhabilitet gælder også for behandlingen af sager om indgåelse af kontraktsforhold eller lignende privatretlige dispositioner. '

Forvaltningsloven gælder som udgangspunkt kun for sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse, jf. § 2, stk. 1. Det fremgår ikke af bestemmelsen, hvad der nærmere skal forstås ved en 'afgørelse', men det kan udledes af § 2, stk. 2, modsætningsvis, at afgørelsesbegrebet bl.a. ikke omfatter behandlingen af 'sager om indgåelse af kontraktforhold eller lignende privatretlige dispositioner'.

I forarbejderne til forvaltningslovens § 2, stk. 1, er det bl.a. anført, at der med udtrykket 'truffet afgørelse' sigtes til udfærdigelsen af retsakter. Det vil sige udtalelser, der går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde. Det anføres også i forarbejderne (Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 115 f.):

'Det følger endvidere af bestemmelsens formulering 'truffet afgørelse' at loven kun omfatter sagsbehandlingen i forbindelse med udfærdigelse af offentligretlige retsakter i modsætning til indgåelse af kontraktforhold eller andre privatretlige dispositioner, jfr. dog udvidelsen i stk. 2. '

Det offentliges indgåelse af kontraktforhold og andre privatretlige dispositioner falder således uden for afgørelsesbegrebet i § 2, stk. 1. Det offentliges privatretlige dispositioner anses bl.a. for at være det of-

fentliges aftaler om køb og salg af fast ejendom eller løsøre. Det offentlige ansættelsesaftaler med medarbejdere anses derimod ikke for privatretlige dispositioner, men regnes efter retspraksis til afgørelsesvirksomhed. Dette fremgår også forudsætningsvis af forvaltningslovens § 10, stk. 2.

Det offentlige dispositioner på grundlag af ulovbestemte beføjelser som ejer af et areal anses ligeledes for at falde uden for afgørelsesbegrebet, jf. sagen omtalt i Folketingets Ombudsmands beretning for 2007, s. 506 ff., hvor en kommunes tildeling af studepladser til salg af juletræer ikke blev anset for en afgørelse i henhold til forvaltningsloven.

Beslutninger, der træffes vedrørende det offentlige erstatningsansvar, og som udelukkende hviler på dansk rets almindelige erstatningsregler, anses også for at være privatretlige dispositioner, som falder uden for afgørelsesbegrebet.

Beslutninger om erstatningskrav, der følger af en særlig offentligretlig regulering (f.eks. ekspropriationserstatning og arbejdsskadeerstatning), anses derimod for at være omfattet af afgørelsesbegrebet, jf. Folketingets Ombudsmands beretning for 1990, s. 458 ff., Folketingets Ombudsmands beretning for 1998, s. 284 ff., Folketingets Ombudsmands journalnummer 1997-2508-349 og Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 30 f., samt John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udgave (2001), s. 127.

Endelig er det antaget, at det offentlige skridt til fuldbyrdelse af krav – uanset om det er privatretlige eller offentligretlige krav – f.eks. begæring om arrest, udlæg og konkurs, anses som privatretlige dispositioner, der falder uden for afgørelsesbegrebet. Som en undtagelse til, at fuldbyrdelsesskridt anses for privatretlige dispositioner, er det dog antaget (også før inddrivelseslovens vedtagelse), at den særlige fuldbyrdelse, der kan ske ved lønindeholdelse, anses for afgørelser. For så vidt angår inddrivelsesloven henviser jeg bl.a. til lovens § 17 (lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige), hvorefter klager over inddrivelsesmyndighedens 'afgørelser' om inddrivelse af fordringer kan indbringes for Landsskatteretten.

Grænsen mellem, hvad der på den ene side må karakteriseres som afgørelser i forvaltningslovens forstand, og hvad der på den anden side må anses for privatretlige dispositioner, er, som det fremgår af den ovenfor beskrevne praksis, ikke altid klar. I den forbindelse kan nævnes, at Højesteret har anset en beslutning om flytning af en lærer til en anden skole inden for hendes ansættelsesområde på grund af samarbejdsvanskeligheder for at være en afgørelse i forvaltningslovens forstand (Ugeskrift for Retsvæsen 2008, s. 636 ff.). Omvendt har Højesteret anset såvel fratrædelsesaftaler (Ugeskrift for Retsvæsen 2005, s. 616 ff., og 2005, s. 622 ff.) som aftaler om lokalløn (Ugeskrift for Retsvæsen 2005, s. 2111 ff.) for at være privatretlige dispositioner, der falder uden for afgørelsesbegrebet.

Det taler efter min opfattelse *for* at anse et tilbagesøgningskrav vedrørende løn for at være en afgørelse, at kravet mod den offentligt ansatte kun som udgangspunkt er baseret på dansk rets almindelige regler om *condictio indebiti*. Sagsområdet er således tillige i et vist omfang præget af, at Moderniseringsstyrelsen som central myndighed for udøvelse af ledelsesret i staten har fastsat særlige retningslinjer på området, jf. Moderniseringsstyrelsens Personaleadministrative Vejledning (PAV), som er gengivet ovenfor s. 2-5.

Folketingets Ombudsmand har desuden i beretningen for 2000, s. 199 ff., anset fremadrettede korrektioner af lønnen for at være afgørelser i forvaltningslovens forstand. Det er derfor naturligt at overveje, om bagudrettede korrektioner (tilbagesøgning af for meget udbetalt løn) tilsvarende må anses for afgørelser.

I sagen omtalt i beretningen fra 2000 havde en ansat i Direktoratet for Kriminalforsorgen ved en fejl fået udbetalt et årligt løntillæg på ca. 15.000 kr. Direktoratet lagde til grund, at en korrektion af lønnen for fremtiden var en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og henviste til, at lønspørgsmålet vedrørte selve

ansættelsen. Den ansatte skulle således have været partshørt forud for den fremtidige korrektion af lønnen. Ombudsmanden tilsluttede sig, at der var tale om en afgørelse, og henviste til, at korrektionen af lønnen gik ud over de almindelige ledelsesbeføjelser.

Det taler imidlertid efter min opfattelse *imod* at anse et tilbagesøgningskrav for en afgørelse, at selve tilbagebetalingskravet som udgangspunkt beror på den ulovbestemte formueretlige grundsætning om tilbagebetaling (condictio indebiti). Det svarer til, at beslutning om et erstatningskrav, der rejses på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler, anses for at være en privatretlig disposition, jf. ovenfor.

At anse tilbagebetaling for at være en privatretlig disposition støttes også af den før omtalte dom fra Vestre Landsret gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2009, s. 1663 ff., hvor den pensionerede skolelærer blev dømt til at tilbagebetale den for meget udbetalte tjenestemandspension til Økonomistyrelsen. Under retsagen havde Økonomistyrelsen gjort gældende, at tilbagebetalingskravet skulle forrentes efter rentelovens regler om forrentning af pengekrav inden for formuerettens område i modsætning til reglerne om forrentning af krav af offentligretlig karakter. Vestre Landsret lagde – i modsætning til byretten – til grund, at Økonomistyrelsens tilbagesøgningskrav måtte anses for et krav 'inden for formuerettens område'.

Efter min opfattelse er det sammenfattende ikke uden videre klart, om et krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt løn fremsat over for en offentligt ansat må anses for en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Jeg finder imidlertid, at mest taler for, at der ikke er tale om en afgørelse, og jeg har derfor ikke grundlag for at kritisere, at (X) Kommune ikke har anset beslutningen om tilbagesøgning for at være en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Konklusion

Jeg har ikke grundlag for at kritisere, at (X) Kommune har krævet den for meget udbetalte løn til (A) tilbagebetalt. Jeg har i den forbindelse særligt lagt vægt på, at (A) – med sin korte anciennitet – ikke havde ret til at oppebære tillæg for henholdsvis 6 og 10 års erfaring, og at det efter sammensætningen af lønsedlerne burde have stået ham klart, at der var på dette punkt var tale om en fejl.

Jeg har heller ikke grundlag for at kritisere, at (X) Kommune ikke har anset beslutningen om tilbagesøgning for at være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det gælder, selv om jeg som anført anser spørgsmålet for tvivlsomt.

Herefter foretager jeg mig ikke mere i anledning af (B)'s klage. ”

Sagsfremstilling

A blev den 1. december 2008 ansat som pædagog i X Kommune.

Det fremgik af ansættelsesbrev af 15. december 2008, at han ud over grundlønnen ville få to tillæg (henholdsvis et arbejdstidsbestemt tillæg og et tillæg for rummelighed).

A's lønseddel frem til marts 2009 svarede til aftalen om lønindplacering. Det fremgik af lønsedlen, at hans erfaringsdato (anciennitet) blev regnet fra ansættelsen, det vil sige den 1. december 2008. Det fremgik også, at timelønnen udgjorde 138,51 kr., og at lønnen bestod af:

”Tekst	Trin	Månedsløn
Grundløn	23	21.503,09
Arbejdstidsbest.til	24	348,34
Rummelighed i dagins	25	355,59
I ALT		22.207,02”

Lønsedlen for april 2009 og de følgende måneder blev ved en fejl ændret, og lønnen, der blev udbetalt, blev tilsvarende fejlagtigt større. Fejlen skete i X Kommunes lønsystem i forbindelse med de overenskomstmæssige stigninger, der kom i april 2009. Det fremgik stadig af lønsedlen, at A's erfaringsdato blev regnet fra den 1. december 2008, men nu udgjorde timelønnen 166,76 kr., og i teksten var det nu anført, at løndelene bestod af:

"Tekst	Trin	Månedsløn
Grundløn	26	22.613,59
Erfaring efter 6 år	30	1.541,59
Erfaring efter 10 år	34	1.683,59
Fleksibilitet og arb.	35	444,25
Inklusionstillæg	36	454,42
I ALT		26.737,44"

A opdagede selv fejlen i marts 2010 og gjorde kommunen bekendt hermed.

Kommunen foretog straks en fremadrettet korrektion af lønnen, og i april 2010 sendte kommunen et krav til A om tilbagebetaling af i alt 21.194,45 kr. inden den 7. juni 2010. Beløbet svarede til det, som A havde fået udbetalt for meget i løn i perioden 1. april 2009 – 31. marts 2010 efter fradrag for AM-bidrag og A-skat.

Jeg har forstået, at B herefter kontaktede kommunen og bad om forhandling af sagen. Sagen og en tilsvarende sag blev efter det oplyste forhandlet på et møde den 1. juni 2010. B og kommunen nåede ikke til enighed om A's sag.

B fremsendte den 19. juli 2010 bemærkninger til A's sag til X Kommune. B gjorde gældende, at A ikke havde haft grund til at tro, at han fik udbetalt for meget i løn.

Den 13. august 2010 forhandlede B og kommunen en løsning i den tilsvarende sag.

Den 22. november 2010 sendte SKAT en rykkerskrivelse til A.

B klagede på vegne af A første gang til mig den 5. april 2011. I klagen stod bl.a.:

"Sagen er kort forklaret den, at (A) ultimo april 2010 får en faktura fra (X) Kommune vedr. tilbagebetaling af 21.194,45 kr. for for meget udbetalt løn (vedlagt som bilag 1). Fejlen er sket i (X) Kommunes lønsystem, i forbindelse med de overenskomstmæssige stigninger der kom i april 2009. Fejlen bliver opdaget af (A) og hans TR, hvorefter de selv gør lederen opmærksom på fejlen.

Efterfølgende skriver (B) til (X) Kommune, og beder om en forhandling, da vi har en tilsvarende sag i kommunen med (...), samt nævner at der mangler at blive partshørt. Sagerne bliver forhandlet samlet den 1. juni 2010. På mødet opnås ingen fælles forståelse, og problematikken udskydes til kommunens lønkonulent er rask igen. På grund af barsel, skifter (B) sagsbehandler herefter.

Efter mødet er der telefonisk kontakt mellem (B) og (X) Kommune. (B) sender ved brev af 19. juli 2010 (bilag 2), vores bemærkninger til det fremsatte krav om tilbagebetaling vedr. (A), hvor vi anfægter, at der kan ske modregning. Herefter sker der ikke yderligere, og sagen henlægges, fordi vi antager at kommunen har taget vores indvendinger til efterretning.

Den 13. august 2010 forhandles en løsning på plads i den tilsvarende sag vedr. (...).

Den 22. november 2010 modtager (A) brev fra SKAT (bilag 3) vedr. inddrivelse af det skyldige beløb, ligesom SKAT også rykker efterfølgende. Herefter tager (A) kontakt til (B) igen.

Ved brev af 11. februar 2011 får vi sat inddrivelsessagen i bero i SKAT, da (X) Kommune oplyser, at det kan de ikke (bilag 4). Der afholdes herefter nyt møde den 4. marts 2011. Temaet for mødet er om (A) burde være partshørt, hvilket efter vores opfattelse er indlysende, når kommunen nu begrundet hele sagen med, at sagen er klokkeklar, hvilket den langt fra havde været, hvis (A) havde været partshørt, da der har været flere faktorer i den materielle side af sagen, som kommunen ikke har kendskab til.

(X) Kommune giver på mødet udtryk for, at der er tale om en fejl med hensyn til (A)'s løn, og at man naturligvis retter fejl. (B) er enig i, at fejl rettes fremadrettet, men at tilbagebetalingen bagudrettet var en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, og at høring derfor var nødvendig. Tilbagebetalingskravet forudsætter at den ansatte burde indse, at der er sket en fejl, jf. reglerne om *condictio indebiti*. Denne undersøgelse omkring (A)'s viden er ikke sket, og det er alene kommunens ansvar.

Mødet sluttede med, at kommunen ville undersøge, om der skulle ske partshøring. Kommunen svarer ved brev af 9. marts 2011 (bilag 5). Det pågældende brev angiver ikke en høringsfrist, men alene et fornyet krav om tilbagebetaling.

(X) Kommune har således opretholdt, at der i den givne situation ikke skal ske partshøring. Det fremgår endvidere ikke af brevet, hvorvidt sagen er trukket fra inddrivelsen gennem SKAT.

(B) ønsker at klage over følgende:

Manglende partshøring

(X) Kommune har ikke givet (A) mulighed for selv at kunne kommentere, hvorfor han mener han har været i god tro. Blandt andet havde han købt bolig kort før april 2009, og havde dermed fået nyt rentefradrag i samme periode.

Manglende svar

(X) Kommune har aldrig svaret på (B)'s brev af 19. juli 2010, men har i stedet sendt kravet til inddrivelse gennem SKAT. Hvilket foranledigede os til at tro, at sagen var henlagt.

Inkasso

(X) Kommune har sendt et krav til inkasso, velvidende at der ikke var enighed om retsgrundlaget for kravet, fordi det aldrig var afprøvet, hvorvidt (A) burde have indset at lønnen beroede på en fejl, jf. reglerne om *condictio indebiti*. Havde (X) Kommune ønske om at videreføre sagen, skulle den være videreført i det fagretlige, eller det juridiske system. ”

I brev af 10. juni 2011 sendte jeg klagen videre til X Kommune som en anmodning fra B om at få svar på det anførte i klagen.

X Kommune besvarede B's klage i brev af 28. juni 2011. I brevet stod der bl.a.:

”Kommunen har derfor forholdt sig til de af (B) fremførte klagepunkter til Ombudsmanden, jf. nedenstående:

1. Manglende partshøring

2. Manglende svar

3. Inkasso

Ad 1) Kommunen er fortsat af den opfattelse, at der ikke er tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand, idet sagen drejer sig om et beløb, som (A) aldrig har haft krav på og som han heller ikke kan have en forventning om. Vi anser det derfor ikke som en bebyrdende afgørelse, hvorom der skal ske høring. Som beskrevet i mail af 19. maj 2010 foretages partshøring i de tilfælde, hvor en given funktionsløn påtænkes opsagt efter en ledelsesmæssig beslutning.

Af (A)'s lønsedler (bagsideoplysninger) fremgår det hvorledes lønnen er sammensat af lønelementerne grundløn, funktionsløn og kvalifikationsløn samt begrundelse for de tildelte trin.

Af lønsedlen for april måned 2009 fremgår det, at (A) tildeles 4 trin for 6 års erfaring og yderligere 4 trin for 10 års erfaring. (A) er uddannet som pædagog i 2005, hvorfor han ikke er berettiget til kvalifikationsløn for henholdsvis 6 års erfaring og 10 års erfaring som pædagog pr. 1. april 2009. Der er derfor blevet udbetalt løn som (A) ikke har krav på, hvorfor der fremsendes krav om tilbagebetaling. Lønseddel for marts 2009 (bilag 1) og lønseddel for april måned 2009 (bilag 2) vedlægges.

(X) Kommune anser det i øvrigt for irrelevant og ikke interessant for sagen, at pågældende har købt bolig. Den ansatte har selv et ansvar for, at følge op på de skattemæssige konsekvenser af boligkøb.

Ad 2) Det er korrekt, at (X) Kommune ikke har besvaret brev af 19. juli 2010 fra (B), idet brevet desværre aldrig er kommet frem til (X) Kommune. Imidlertid henvises til mailkorrespondancen mellem kommunen og forbundet af 19. maj 2010, hvori sagens forløb og konsekvenser er beskrevet fra kommunens side. Kommunen noterer, at denne mail ikke er medsendt som bilag til Ombudsmanden. For god ordens skyld medsendes mailkorrespondancen som bilag (bilag 3).

Ad 3) Det er korrekt, at kommunen har sendt kravet til inkasso, dette sker i henhold til kommunens gældende procedure i denne type sager, hvor der er udbetalt for meget i løn. ”

B klagede herefter i brev af 20. december 2011 til mig igen. I brevet stod bl.a.:

”Efter at have læst (X) Kommunes svar, skal (B) endnu en gang klage til ombudsmanden.

Selve sagsforløbet er beskrevet i den oprindelige klage, hvortil der henvises. (B) skal derfor klage over følgende forhold:

1. Manglende partshøring

(X) Kommune afviser i sit svar, at der er tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det er for (B) uforståeligt, hvordan (X) Kommune kan komme frem til, at der ikke er tale om en afgørelse, når de beder (A) om at tilbagebetale den for meget udbetalte løn på 21.194 kr. Sammenholdt med punkt 2, har (A) ikke haft mulighed for at komme med indsigelser eller få afprøvet kommunens beslutning. (X) Kommunes beslutning om, at der ikke er tale om en afgørelse, medfører således en selvforståelse af, at forvaltningsloven ikke gælder for dem.

Herudover fremgår det af reglerne om *condictio indebiti*, at det netop er modtagerens viden eller burde viden om, hvorvidt den udbetalte løn var sket fejlagtigt, der er afgørende for, hvor meget udbetalt løn kan kræves tilbagebetalt (jf. Gomard, Obligationsretten, 1. udgave, del 3, side 173).

Kommunen har truffet en afgørelse i form af kravet om tilbagebetalingen, og har således implicit taget stilling til, hvilken viden eller burde viden (A) havde, uden at have kendskab til (A)'s forhold. Der er i stedet truffet afgørelse på kommunens opfattelse af, hvad (A) burde have vidst omkring sine lønforhold. Da en afgørelse således også skal afveje (A)'s subjektive forhold, kan det således undre, at man ikke har undersøgt (A)'s side af sagen. Hvordan skal kommunen kunne træffe en korrekt afgørelse, hvis sagen ikke er undersøgt.

Det er i den forbindelse påfaldende, at (X) Kommune finder det irrelevant, at (A) har købt bolig, uagtet retspraksis på området har brugt denne begrundelse samt at tidspunktet jo faldt sammen med en større overenskomstmæssig ændring i lønnen.

Her skal det for god ordens skyld nævnes, at (A) selv opdagede fejlen, og gik til sin leder.

Det skal understreges, at der ikke klages over selve afgørelsen, da det er en sag for det retlige eller det fagretlige system.

2. Det retlige grundlag for inkasso

(B) har gennem hele forløbet afvist (X) Kommunes krav på tilbagebetaling, og har fra begyndelsen krævet en partshøring. Uagtet at kommunen ikke skulle have modtaget (B)'s brev af 19. juli 2010, har forløbet, herunder forhandlingen og de førte telefoniske drøftelser aldrig kunne tolkes på den måde, at vi var enige i retskravet på tilbagebetalingen. (X) Kommune har derfor ikke været berettiget til at sende kravet til inkasso, så længe kravet er bestridt. Der skal i særlig grad henvises til obligationsrettens retsgrundsætning om *condictio indebiti*.

Ved telefonisk henvendelse til SKAT den 18. oktober 2011, oplyste SKAT, at SKAT ikke tjekker de videre sendte krav fra kommunerne, men antager at der består et ubestridt krav. Af samme grund kan SKAT ikke selv afvise kravet, men alene sætte det i bero. Det er alene (X) Kommune der kan tilbagekalde kravet, hvilket (X) Kommune har bestridt i mail af 11. februar 2011.

(X) Kommune har således valgt den løsning, at det er den enkelte ansatte der skal bevise sin uskyld, og ikke (X) Kommune der skal bevise den ansattes subjektive viden. Man misbruger den meget store magtfuldhed på en meget lidt flatterende måde, da (X) Kommune er en stor virksomhed med over 5.000 ansatte, og en hel lønadministration til at varetage lønudbetalingerne.

Det virker meget betænkeligt, at en kommune uden et eneste juridisk argument, kan henvise en sag til inddrivelse, alene ud fra procedure og egne betragtninger. Der må igen henvises til kravet om lovmæssig forvaltning.

(X) Kommune henholder sig bare til, at det er gældende procedure, ikke om hvorvidt proceduren er rigtig. I så fald er det den eneste kommune der mig bekendt bruger den procedure af vores 9 kommuner. Til sammenligning vedlægges den seneste retsafgørelse fra (B), i en noget sammenlignelig sag, kørt i retssystemet. Heraf fremgår også, at retsstillingen langt fra er så entydig som antaget af (X) Kommune.

Det skal også anføres, at punkt 1 og 2 set i sammenhæng, helt fratager (A) muligheden for at klage over sin afgørelse. ”

B sendte mig den 14. maj 2012 et notat udarbejdet af en medarbejder fra Kalundborg Kommune om partshøring i forbindelse med tilbagebetalingskrav ved for meget udbetalt løn. Det anføres i notatet, at det er Kommunernes Landsforenings opfattelse, at et tilbagebetalingskrav ikke er en afgørelse i henhold til forvaltningsloven, og der skal derfor ikke foretages egentlig partshøring. Det anbefales dog, at kommunen skriver til medarbejderen og informerer om fejlen og muligheden for at stille spørgsmål mv.

Jeg bad i et brev af 24. maj 2012 X Kommune om en udtalelse i sagen. I mit brev stod bl.a.:

”I brevet har kommunen bl.a. redegjort for, at kommunen ikke mener, at en beslutning om at kræve for meget udbetalt løn tilbage er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Jeg forstår, det betyder, at kommunen automatisk og uden at kontakte den ansatte sender kravet til inddrivelse, når kommunen opdager, der er udbetalt for meget i løn. (B) har efterfølgende telefonisk den 11. maj 2012 udvidet sin klage til også

at omfatte den materielle del af sagen. Det vil sige, at klagen også omfatter spørgsmålet om, hvorvidt der overhovedet er et tilbagebetalingskrav.

På den baggrund beder jeg (X) Kommune om en udtalelse i anledning af klagen. Jeg beder om, at kommunen udtaler sig både om det retlige grundlag for tilbagebetalingskravet og oplysningsgrundlaget i forbindelse med, at kommunen skal vurdere, om der skal ske tilbagebetaling. Jeg beder også om, at kommunen oplyser, om der sker nogen sagsbehandling – og i givet fald hvilken – i forhold til den ansatte, når der rejses et tilbagebetalingskrav. ”

X Kommune besvarede min henvendelse i et brev af 29. august 2012. I brevet stod der bl.a.:

”(X) Kommune har den 25. maj 2012 modtaget en henvendelse fra Ombudsmanden i anledning af (B)’s fornyede henvendelse samme sted af 21. december 2011. I brevet anmodes (X) Kommune om at udtale sig om 3 spørgsmål, nemlig:

Det retlige grundlag for tilbagebetalingskravet

Oplysningsgrundlaget i forbindelse med kommunens vurdering

Oplysning om kommunens sagsbehandling, når der rejses krav om tilbagebetaling

Ad 1. Det retlige grundlag

(X) Kommune har anvendt reglerne og retspraksis vedr. *condictio indebiti* i vurderingen af hvorvidt der skal ske tilbagebetaling. Hertil kommer 2 opmandskendelser af henholdsvis 15. juli 2009 og 19. december 2011 (bilag 1), hvoraf det fremgår, ’at en arbejdsgiver ikke har pligt til på eget initiativ at undersøge medarbejdernes økonomi, førend modregning foretages’.

(X) Kommune er bevidst om, at sagen i opmandskendelsen vedrører modregningsadgang. Men efter kommunens opfattelse er der så stor lighed mellem modregning og krav om tilbagebetaling, at det giver mening at henvise til denne kendelse i relation til den påstand, (B) fremfører om, at kommunen burde have undersøgt medarbejdernes økonomiske forhold, inden kravet om tilbagebetaling blev fremsat.

Ad 2. Oplysningsgrundlaget i forbindelse med kommunens vurdering

I den konkrete sag var det medarbejderen og dennes TR, der opdagede fejlen. Hvorefter medarbejderen gik til sin leder, der så henvendte sig til lønkonsulenten, som startede den normale procedure op, som beskrevet nedenfor.

I den konkrete sag er der tale om, at medarbejderen fejlagtigt har oppebåret 4 løntrin for 6 års erfaring samt yderligere 4 løntrin for 10 års erfaring pr. 1. april 2009. Da medarbejderen kun har været uddannet siden 2005, er det efter (X) Kommunes opfattelse objektivt konstaterbart, at der er tale om en fejl. Hertil kommer, at det også tydeligt er fremgået af den pågældendes lønseddel (bilag 2). (X) Kommune er derfor fortsat af den opfattelse, at medarbejderen ikke har kunnet være i god tro herom.

Ad 3. Oplysning om kommunens sædvanlige sagsbehandling

Proceduren vedr. for meget udbetalt løn er normalt, at den pågældende lønkonsulent har en mundtlig samt skriftlig orienterende dialog med medarbejderen, som omhandler beløbets størrelse og muligheden for at indgå evt. aftaler om tilbagebetaling over en længere periode med Borgerservice/opkrævningen. ”

B kommenterede kommunens udtalelse i brev af 19. september 2012. Der var bl.a. anført i brevet:

”For overskueligheden i materialet bruges de samme punkter som i (X) Kommunes svar.

Ad 1. Det retlige grundlag

Jeg er ikke sikker på jeg helt forstår kommunens argumentation, som de for mig at se baserer på 2 kendelser som er hentet uden for den offentlige sektor, og som vedrører et helt andet juridisk område.

Det er således uden for forvaltningslovens område, hvorfor det er meget svært at forstå henvisningen, når det er forvaltningsloven (B) henviser til i klagen. (X) Kommune er en offentlig arbejdsplads, og er derfor omfattet af forvaltningslovens bestemmelser.

Det virker som om kommunen slet ikke anerkender forvaltningslovens eksistens!

De to sager om modregning som kommunen henviser til, er for mig at se et andet emneområde, fordi det juridisk går på konneksiteten af fordringen. I sagerne er spørgsmålet hvordan reglerne for transgbeneficium skal forstås i forhold til modregningen, men ikke om der er et juridisk grundlag for fordringen. Det som er kernen i (A)'s sag, er det juridiske grundlag for, at når der er tilkendegivet uenighed om kravet om tilbagebetaling, kan en kommune så selv bestemme at grundlaget er til stede, og så sende kravet til inkasso.

For så vidt angår kendelsen af 19. december 2011, er kendelsens omdrejningspunkt, hvem der har pligt til at undersøge, hvor meget der kan modregnes. Et punkt der ville have et andet omdrejningspunkt i en kommune i form af forvaltningslovens bestemmelser.

Ad 2. Oplysningsgrundlaget

Kommunen skriver sidst: '(X) Kommune er fortsat af den opfattelse, at medarbejderen ikke har kunnet være i god tro herom.'

Det er i min optik hele sagens problem, at (X) Kommune går fra at mene noget, til at fastslå det som et retligt grundlag for til sidst at kræve inkasso gennem SKAT, som ikke kan tjekke retsgrundlaget. Det er en meget vidtgående praksis som (X) Kommune har gjort sig til fortaler for, og som vel strider mod alt fra grundlovens tredeling til forvaltningsretten og overenskomstsysteet. Hvor langt mon kommunen selv mener de kan gå fra at mene noget, til at give sig selv et juridisk grundlag som de kan handle på?

Det virker ikke som om kommunen har foretaget en grundig og saglig sagsbehandling, men en 'allerede fordi' afgørelse i forhold til, at (A) skulle have set det på bagsiden af sin lønseddel.

Der er ikke taget hensyn til, at det er (A) der selv opdager fejlen, at det er sket i forbindelse med en overenskomstfornyelse osv. Kommunen forholder sig alene til teksten på lønsedlen, hvilket var samme argumentation som i den vedlagte sag fra retten i Glostrup. Sagen fra Glostrup er alene for at vise, at retspraksis ikke stemmer overens med den klare retsopfattelse som hersker i (X) Kommune.

Ad 3. Sædvanlig sagsbehandling

Det er stærkt tankevækkende, at kommunen alene forholder sig til deres procedure, men ikke kan finde hjemmel for deres ageren.

Det bliver også beskrevet meget rammende, når sagsbehandleren skriver, at proceduren er, at man snakker om beløbets størrelse og hvordan tilbagebetalingen skal ske, men altså ikke om der er grundlag for at træffe en afgørelse om tilbagebetaling.

Afslutningsvist kan det undre, at kommunen i sin høring, ikke har fundet det nødvendigt at forklare sin procedure eller henvise til sin hjemmel for den foretagne afgørelse. Det virker som om, at der er udstukket procedure for disse sager, som man ikke kan afvige fra. I så fald er der vel tale om skøn under regel. ”

X Kommune har ikke haft yderligere bemærkninger til B's brev.